

Procházka za sochou - 9. část cyklu

Milí vyznavači chůze městem, zdá se, že po předchozích osmi obhlídkách soch i po zimní přestávce stále ještě můžeme uvnitř Moravské Ostravy leccos najít. Dnes se vypravíme na místo, které mnozí z vás pamatují jako tribunu minulého režimu, ale které dnes nezbyvá jinak než vnímat jako určité kulturní centrum. Nehledě na to, má i v návaznosti na prostor sousedního parku svou historii daleko hlubší. Dojdeme - nebo snad pohodlněji se tramvají dovezeme k Domu kultury města Ostravy (dříve DK VŽKG), jehož hlavní průčelí se v délce několika desítek metrů rozvíjí souběžně s třídou 28. října.

TRASA IX. 1. Dům kultury města Ostravy → 2. okolí DK

Dům kultury byl obecně od 50. let vnímán jako centrum potřebné pro kultivaci socialistického člověka. Dnes se můžeme tomuto postulátu pousmát, nebo jej kriticky sledovat. Jde však o historický fakt, který v tehdejších československých městech zůstal dodneška jako hmotný doklad kultury konkrétního času; řada těchto domů se proměnila v památkově hodnotné objekty (např. domy kultury v Ostrově nad Ohří z první poloviny 50. let od Jaroslava Krauze nebo v Příbrami ze druhé poloviny 50. let od Václava Hlinského).

Dnes čeká na rekonstrukci porubský dům Poklad z počátku let šedesátých. Ostravský Dům kultury - v době svého vzniku založený pod záštitou a pro pracující Vítkovických železáren - byl projektován jako velkolepé dílo Jaroslava Fragnera v letech 1954 - 1958.

Přesto, že reprezentuje monumentální klasicismus socialistického času, je historiky architektury označován jako dílo nadčasové. V Ostravě má ještě své příbuzné v Porubě a Zábřehu - tyto domy však na rozdíl od objektu v Moravské Ostravě vznikly jako součást rozsáhlejšího urbanistického komplexu. Z pohledu historického dokumentu je třeba vnímat nejen architektonickou podobu Fragnerovy realizace, ale také soubor sochařských prací, které se k ní vážou. Sochy jsou jednak spojeny těsně s architekturou, jednak tvoří jeho okolí. Charakteru domu, před nímž se otevírá rozsáhlé prostranství, jež mělo pojmout davy při dobových oficiálních oslavách, odpovídá ikonografie sochařské výzdoby.

Nad monumentálním sloupovým portikem se řadí šest postav, které měly podle ideálu budoucí společnosti stávkem její základ.

Stanislav Hanzík, *Mládí* (1961)

Detail průčelí DK se šesti sochami Jiřího Myszkovi a Vlastimila Večeři

Vytvořili je dva sochaři, jejichž práce detailně sledovala umělecká komise, neboť sochy měly být „ideovým vyzněním architektury, jejím výrazným zakončením a s ní v naprostém souladu“, jak zaznamenává zápis z jednání komise z prosince 1959, uložený v Zemském archivu Opava. Dnes už tyto postavy, ostatně vzdálené přímému pohledu zdola, vnímáme jako organickou součást budovy, aniž si klademe otázky týkající se jejich ideového významu. Jiřímu Myszkovi (1925-1990), sochaři, který v 60. letech minulého stol. získával významné zakázky na sochařské práce v architektuře, a také autorovi řady kvalitních portrétů, patří sochy *Matka*, *Zlepšovatel* a *Laborantka*; Vlastimil Večeřa (1921-1987) vytvořil *Sochaře*, *Houšistku* a *Atleta*.

Pokračování procházky na str. 3

Jaroslav Fragner, vstupní rizalit DK města Ostravy s balkónovým portikem a sochařskou výzdobou

Papežštější než papež, aneb nechme seniory žít

Když jsem přemýšlel, o čem s vámi v tomto vydání SeniorTipu budu "hovořit", vzpomněl jsem si na rozhovor, který jsem nedávno vedl s jednou starší dámou.

Kromě toho, že jsem praktickým lékařem, specializuji se též v gerontologii - zdravotní

péči o seniory. Mám celou řadu příležitostí se se seniory vidat, diskutovat či jen klábosit. A právě tak jsem vedl diskusi s výše zmíněnou dámou v seniorském věku. Měli jsme už probranou přímou volbu prezidenta, vliv DPH na ceny spotřebního zboží a volně jsme přešli na praktiky v sociálních službách, které i ona milá žena využívá. Nic nevěda, jsem se nechal poučit o institutu zvaném „individuální plánování“. Podle slov paní z našeho rozhovoru jde zřejmě o skvělý nástroj péče o klienty sociálních služeb u nás. „Leč, pane doktore, jak jsme u nás doma zvyklí, dokážeme ze všeho udělat horor a individuální plánování není výjimkou,“ vysvětlovala dáma, klientka využívající nabízené služby.

Protože jsem tvor zvědavý, rozhodl jsem se zjistit, jak to "individuální plánování" v sociálních službách vlastně funguje či fungovat má.

Podle odborně-internetových a odborně-lidských zdrojů je individuální plánování podstatou a hlavní povinností sociální služby, má vycházet z individuálně určených potřeb a osobních cílů uživatelů služby - rozuměj těch, kteří za službu platí. V závislosti na dohodnutém cíli je naplánován postup, jakými způsoby bude cíle dosaženo.

Přiznám se, že už tato formulace mi jistým způsobem nahání hrůzu, a co pak nějakému seniorovi, který si ta slova nedokáže převést ve skutek. A aby toho nebylo málo dozvídám se, že:

- jsou zjišťovány potřeby a osobní cíle uživatele,
- jsou zohledňovány schopnosti a potřeby uživatele,
- výsledkem procesu je „Individuální plán“,
- podmínkou individuálního plánování je vzájemné působení a komunikace mezi uživatelem a dalšími účastníky plánování,
- naplňuje se průběh poskytování služby, který vede k naplňování osobních cílů uživatele a řešení jeho nepříznivé situace,
- účastníky plánování jsou uživatel, klíčový pracovník a další osoby - např. opatrovníci, blízcí lidé, další pracovníci služby, přizvaní odborníci.

Že takto nabízená služba vyděsí? Mne určitě. Možná lidem, kteří mají jakási práva a povinnosti rozhodnout za své opatrované tato slova připadají jaksi strukturovaně, jakože tato služba ví, jak pracovat. A že to asi jsou odborníci. Ovšem být na místě seniora a přechít si tato lidsky odtahitá slova, tak by se mi s nikým "od nich" pracovat skutečně nechtělo. A to ani tehdy kdybych to opravdu potřeboval.

Nejprve probíhá během 3. měsíců tzv. mapování a používají se následující metody: pozorování, rozhovor, naslouchání, seznámení s dokumentací. Součástí mapování je vypracování osobního profilu uživatele a analýza míry potřeb. To zahrnuje seznam důležitých událostí

v životě uživatele. Jde o popis současnosti a představ uživatele o jeho budoucnosti v oblastech: život doma, společenský život, vzdělávání, pracovní uplatnění, zdraví a bezpečnost, chování, vztahy, ochrana a práva.

To už jsem se domníval, že se tvůrce těchto vět učil v dřívějších dobách u složek obrany státu. Apak následuje:

Analýza potřeb - co uživatel potřebuje ke zvýšení míry sociálního začlenění, k osobnímu rozvoji a spokojenosti v běžném životě.

A hlavně:

Individuální plán - vzhledem k životním zkušenostem a cílům uživatele, formulovat cíle a představy uživatele, čeho chce dosáhnout prostřednictvím služby, jak jeho představy naplnit.

Rád bych si za těmi všemi slovy představil slušného člověka, odborníka, který umí poskytnout to, co ti potřební potřebují a co chtějí. Jistě, že mohou chtít i více než potřebují, ale to už záleží na tom, zda je možné a vhodné, aby to tento člověk dostal či nikoli.

Abych téma nepodcenil, udělal jsem si malý průzkum u seniorů co říkají na individuální plán. Většina z nich nějakou sociální službu využívá. A dozvěděl jsem se:

- *Doktore, už i vy? Jděte s tím do háje!*
- *Já jim to podepíšu a mám klid...*
- *No aspoň vidím, že jim na mě záleží.*
- *Když tomu nerozumím, tak mi to paní pečovatelka vysvětlí.*
- *Většinou mě do ničeho nenutí, oni to musejí mít takhle napsané.*
- *Hezky jsme si popovídali, a ten plán - ten tam je jenom jako.*
- *Nic neříkám, ale rozčilí mě to - furt nějaké cíle?*
- *Když nechci, s asistentkou nemluví, ona tam napíše - odmítl.*
- *Uvědomila jsem si, že můžu ještě hodně věcí udělat. Třeba se setkat se sestrou, která žije v Čechách.*

A tak mi z těch krátkých hovorů vyplývalo, že seniorům většinou vůbec nevadí, když si s nimi někdo povídá. Povídá o tom co prožili, jak se jim vedlo, co se jim podařilo a třeba i co nepodařilo a proč, co jejich děti a jiní příbuzní, prostě témata jejich života. Ale nepotřebují to mít sepsáno na nějakém formuláři a podepisovat se pod to.

Také jim většinou nevadí, když se jich ta milá paní, která jim chodí pomáhat, ptá, co mají v plánu dnes či zítra. Ale nechtějí to psát do formulářů a podepisovat se pod to. Navíc už většinou svůj život tak úplně neplánují na pětiletky, ba ani na celý rok. Vědí totiž, že dnešek je důležitý. Když už, tak se zajímat lidsky o to, co člověk chce - klid nebo aktivity?

Napadá mne, co když má tento váš uživatel - senior - jediné přání? V klidu a pokoji se svými myšlenkami se dožít konce svého života. Ten klid a pokoj bývá pro někoho nejdůležitější. Anebo ne? Považuji ale za nutné se zeptat a nestrkat život člověka a jeho nejvnitřnější myšlenky nad podpisy do formulářů.

Krásné jaro, sluníčko na tvářích i v duši přeje

MUDr. Hugo Příbyl, PhD.

Procházka za sochou, pokračování ze str. 1

Galerie tak představuje zastoupení fyzické i duševní práce, umění, roli ženy a ve všech postavách lepší budoucnost společnosti. Sochy nejsou určeny pro pohled zblízka, přesto autoři dodrželi (nebo byli nuceni respektovat) prvoplánovou popisnost. Soubor těchto soch lze také vnímat tematicky v posunu doby a historické situace ve vztahu k sochařským ansámbům prvorepublikových ostravských administrativních paláců. I tam se zdůrazňovala práce, typická pro Ostravsko, která byla pojímána i za první republiky jako podmínka bohatství a blahobytu.

Svou daň muselo umění odevzdat i na účet dobového názvu Vítkovických železáren. Před levým křídlem budovy se tyčila bronzová socha **K. Gottwalda** (vznikala v letech 1958-1963) od jihomoravského sochaře **Stanislava Mikuláštika** (1912-1998). Umělecky nevynikla ničím, idealizovala dělnického vůdce pouze ideálními proporciemi figury a heroizovala jej výrazně nadživotní velikostí (3,60 m), posazenou na vysoký žulový sokl. (Kam zmizela ta pozoruhodná masa bronzu, se nepodařilo vypátrat...)

Před ustupujícím pravým křídlem kulturního domu je prostranství členěno fontánou se sousoším **Mládí** (1959-1960) od **Stanislava Hanzíka** (*1921). Pár mladých lidí navazuje na štursovskou modelaci nového klasicizujícího vitalismu po první světové válce. Hanzík zhodnotil tuto tradici v lyrickém podání, kdy se akty s ratoletmi v ruce k sobě přibližují. Podobný až intimní charakter má také **Tajemství**, druhé Hanzíkovy bronzové sousoší ze stejné doby.

Stanislav Hanzík, Tajemství (1961)

Dvojice dívčích aktů v důvěrném přiblížení, umístěna na kruhovém soklu do nádrže s klidnou vodou, je mírně zasunuta za pravé křídlo budovy. Představuje určitou zklidňující protiváhu aktivního pohybu dominantní skupiny na hlavní kašně. Zpracováním a stylově s ní však souzní. V obou případech nahlížíme do slibného začátku Hanzíkovy kariéry, kdy řešil ve svých pracích téma dialogu, sblížení, souznění. Byla to také první velká příležitost, jak uplatnit své sochy v exteriéru a v kompozičních vazbách na architekturu. Znamená poetický protiklad k „pracovní“ ikonografii skupiny soch v koruně budovy. Stanislav Hanzík se do Ostravy vrátil a v 90. letech minulého století - tam pedagogicky působil - založil sochařský ateliér na Ostravské univerzitě. Dnes i přes pokročilý věk pracuje ve svém venkovském ateliéru blízko severočeského Mostu. Před třemi a půl lety se na pražských Zámeckých schodech odhaloval jeho pomník věnovaný Karlu Hašlerovi.

Eva Kršková, Mladý život (1961)

Při cestě do parku nemůžeme minout na samém jeho okraji dále za Hanzíkovým **Tajemstvím** ani sousoší **Mládí** (1961).

Vytvořila jej z osinkocementu původem slovenská a tehdy ani ne třicetiletá sochařka **Eva Kršková** (*1933). Na lavičce se k sobě naklání hoch a děvče a pokračují tak v tématu, které stanovil v předchozích pracích Stanislav Hanzík.

**Jaroslav Brabenec,
Pocta nejmenovaným (1997)**

Na hraně parku blíže k uliční čáře našel místo objekt, který se z doby budování kulturního domu vymyká. Jde o silný ocelový plát proražený střelou, dílo Jaromíra Brabence z roku 1997, které připomíná bezprávi páchané na bezejmenných. Paradoxně - nebo naopak jako memento - je umístěn v blízkosti domu, jenž se stal reprezentací a oslavou režimu, který na druhé straně zanechal oběti.

Poctu nepojmenovaných, ten jednoduchý, ale výmluvný apel proti násilí lze na druhé straně vztáhnout i k nedalekému pomníku židovským obětem.

Sochy v prostoru Sadu Dr. Milady Horákové vyhledáme příště...

Marie Šťastná

Říkali jí ostravská Edith Piaf

Jak víme, nesmrtelná Edith Piaf byla skvělou interpretkou šansonů, emotivních písní, jimiž žila Paříž a později i velký kus světa. Šansony učarovaly také půvabné Bulharce paní Sirmě Zidaro. Ta se v šedesátých letech stala pro ostravskou kulturní scénu zjevením. Že tuto drobnou dámu s velkým hlasem neznáte? Nevybavujete si ji? Pokusím se trochu oživit vaši paměť. **Sirma Zidaro** za to opravdu stojí.

Zašla jsem za ní do osvětového bulharského klubu v centru Ostravy, kterému více než dvacet let předsedá.

Ale jak víme, sluší se začít od Adama, tedy v tomto případě přesněji řečeno od bulharské bílé Sofie, kde se narodila a prožila dětství i část mládí. Otec, známý bulharský sochař, matka Francouzka. Bílá Sofie jí byla vším. Tam šťastně žila pod bulharským sluncem a studovala filologii, ale také operní zpěv.

Pak se ale stala velká změna v jejím životě. Objevil se totiž "ON". Byl to příjemný lékař z Ostravy, z tehdejšího Československa. A jak to bývá, zamilovali se do sebe. On ovládal francouzštinu a tak si mohli povídat. Později se zamilovaný pár rozhodl, že se vezmou a budou žít v Československu - přímo v tehdy „černé“ Ostravě. To se psal rok 1957. Nějakou dobu trvalo než se pan doktor odvážil požádat otce o Sirminu ruku. Nevzbudil vůbec žádné nadšení, protože otec už viděl svoji nadanou dceru na studiích operního zpěvu v Itálii.

„Ale jak to chodí, mladí si prosadí svou, a tak to bylo i s námi. Svolení jsme nakonec dostali a já odjela do „cizí“ země a města. Svatba se konala v roce 1958 v Ostravě“ podotýká paní Sirma. Manželé zpočátku bydleli u rodičů (na ulici tehdy Dimitrovově, dnes ul. 28. října 572/4, kde sídlí Bulharský osvětový klub) a tak Sirma měla pro začátek alespoň takový kousek Bulharska na očích. Narození syna Jana nedalo na sebe dlouho čekat a život plynul docela pohodově. Ale každá pohádka má obvykle svůj konec, a tak se to stalo i s manželstvím paní Zidaro. Rozvedli se. Dnes, jak sama říká, jsou všechny hrany dávno obroušené a oba jsou přáteli.

Napadlo mne také, jak se paní Sirma naučila tak rychle a dobře česky?

„Naučila jsem se, protože umět jazyk země, se kterou jsem chtěla spojit svůj život bylo prostě nutností. Začalo to tím, že mi můj budoucí manžel do Bulharska poslal francouzsko-českou konverzaci, která byla vydána v Německu asi v roce 1905. Dobře se pamatuji, že první věta, se kterou jsem se setkala byla „to je lev“. Dodnes nevím, jak to bylo autory myšleno, ale musím říci, že lvi, kteří mě v nové vlasti potkali, hráli v mém životě velkou roli...“

Že by osud?

Ostrava velmi záhy zjistila, jaký hlas získala a kulturní scéna města, kraje a postupně i další části republiky, se začaly o tuto dámu zajímat. Stala se členkou Krajského podniku pro film, koncerty a estrády a pracovala také pro Pragokonzert. Byla šansoniérka a protože její šansony doslova okouzlovaly, působila záhy i jako členka ostravského rozhlasu a také televize. Její dlouhá a velice pestrá umělecká činnost byla skvěle nastartována. Koncertovala doma i v zahraničí, má za sebou 2000 koncertů a přes 150 rozhlasových nahrávek. *„V období tzv. normalizace bylo bohužel mnoho nahrávek smazáno“*, říká paní Zidaro.

Československý rozhlas Ostrava měl v letech, kdy paní Sirma zpívala, skvělý zvuk v celé republice a měl svůj vlastní rozhlasový orchestr s báječnými dirigenty. Většina jejích nahrávek byla pořízena právě tam. Ostrava si šansoniérku hýčkala, ale přidalo se i vystupování v pražské Viole, v brněnském Rozmarýnu a brněnském Domě umění.

Objevil se také skvělý umělecký partner Ota Čermák se svou hrou na elektrofonické varhany. S ním projela paní Sirma na turné celou republiku.

„Samozřejmě, že jsem 40 let také spolupracovala se skvělým dirigentem operety Vladimírem Brázdou. Mohu říci, že jsme byli opravdovými přáteli. Ale abych nezapomněla zazpívala jsem si i s operními pěvci. Třeba s Josefem Abelem, tehdejšími sólisty ND Moravskoslezského, nebo s Jiřím Zahradníčkem.“

Dále jsme si povídaly o založení ostravské Violy (v roce 1965), po vzoru té pražské. Ostravská Viola byla na Černé louce, ve vinárně pavilonu „C“. Účinkovalo tam mnoho ostravských muzikantů, umělců a samozřejmě i Sirma Zidaro se svými šansony. Úspěch u ostravského publika byl veliký.

Paní Sirma Zidaro se docela nerada chlubí, říká, že už je to pryč, ale já musím prozradit, že za svou činnost dostala řadu prestižních cen. Jak mi řekla, nejdůležitější je pro ní první cena belgického rozhlasu a televize - za interpretaci francouzských šansonů.

Paní Sirma má více profesí, patří mezi ně i pedagogická činnost. Ráda si na toto období vzpomíná. A nejen ona, ale i její studenti z Filosofické fakulty Ostravské univerzity, kde řadu let vyučovala jazyky, ale také hlasovou výchovu. Mezi tím se podruhé provdala, z tohoto manželství má dceru Sirmu.

Začala také psát nejen články, ale dala dohromady i česko-bulharskou konverzaci. Za toto dílo, i za dlouholetou činnost předsedkyně osvětového bulharského klubu, za upevňování vztahů mezi naším národem a Bulhary, ale také za četné další i mezinárodní funkce právě v oblasti spolupráce obou národů, obdržela v roce 2010 z rukou zástupce bulharského velvyslance „Pamětní plaketu“. Té si velice váží. Sirma Zidaro je stále vitální, milá, prostě dobře naladěná dáma. Stále je v ní ten opravdový francouzský šarm a příjemné vystupování. Životu vděčí za spoustu krásných let z uměleckého i lidského štěstí. Byly i chvíle strastiplné a jestli se něco v letu života nepovedlo, tak si říká spolu s Edith Piaf ono skvělé „ničeho nelituji“. Může ještě pracovat tam, kde jí to naplňuje, zpívá, má děti, řadu přátel a také zdraví. *„To vše je můj hnací motor do dalšího života“*, říká paní Sirma Zidaro.

Ze srdce jí přejeme ať jí to vše ještě dlouho těší.

Hana Kuchařová

Sirma Zidaro-Kounová

Nejen o sociální situaci v Havířově

Permanentní zlepšování kvality života přináší obrovský úkol, jak zabezpečit potřebné podmínky života všech obyvatel a zajistit tak jejich důstojný a kvalitní život.

Ze studia a hlubší analýzy vývoje sociálních situace města Havířova je zřejmé, že vedení města si je již po delší dobu vědomo nutnosti zabývat se prioritně sociální otázkou. Město Havířov mělo rovněž jako jedno z prvních měst v České republice schválen strategický materiál pro oblast sociální péče, a to Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Havířova.

*K rozhovoru na téma sociální politiky jsme zašli k osobě nanejvýš povolané. Je to **náměstek primátora města Havířova, Bc. Daniel Pawlas**. Právě on má na starosti oblast sociálního rozvoje města a my jsme mu položili několik otázek:*

Jak vnímáte obecně dnešní sociální situaci?

Sociální situaci vnímám v dnešní době jako složitou. Mnoho lidí každodenně pociťuje dopady reforem a úsporných opatření dnešní vlády.

Bc. Daniel Pawlas, náměstek pro sociální rozvoj statutárního města Havířov

Podnikatelské klima a trh práce nezažívá také zrovna dobré období. Nezaměstnanost trhá rekordy a výhledy jsou nejisté. Nutno však podotknout, že stejné problémy zažívá celá Evropa a vlastně celý svět. Hospodářských krizí a stagnací zažilo lidstvo už bezpočet a lze tedy předpokládat, že ani tato není poslední. Nelze si však myslet, že ekonomický růst znamená automaticky blahobyt obyvatelstva. Je velice důležité, jak je nastaven systém přerozdělování národního bohatství v dané zemi a jistě mi dáte za pravdu, že je mnohem jednodušší být občanem krizí postižené Evropy, než být občanem rostoucí ekonomiky subsaharské Afriky.

Dnes nepopulární, ale svou podstatou velmi důležitá slova - sociální systém a sociální stát. Jistě teď mnohým pravicově orientovaným lidem po těchto slovech vstávají hrůzy vlasů. Avšak nebýt sociálního systému a sociálního státu, za které generace našich předků tak krvavě bojovalo, nežili bychom dnes ve vyspělé demokratické společnosti, ale jako ngramotní nevolníci feudální šlechty, a to včetně těch, kteří dnes proti sociálnímu státu tak horlivě brojí a bojují.

Pokud tedy nejsou potomky německé šlechty, protože tu českou nám popravili v roce 1621 na Staroměstském náměstí. Sociální systém a sociální stát dal možnost obrovským masám lidí přístup ke vzdělání, odstranil chudobu a dal důstojnost lidskému životu. Proto je velice důležité tento systém udržet a citlivě, dle vývoje lidské společnosti, inovovat.

Ajak si stojí naše město v sociálních otázkách?

Každý z nás jistě vnímá, že podmínky pro úspěšný rozvoj našeho města nejsou jednoduché. Problémů je opravdu hodně, některé přetrvávají prakticky už dvě desetiletí a další mnohem déle. Osobně však považuji v současné době dva problémy za klíčové - vysoká nezaměstnanost a životní prostředí, především kvalita ovzduší. Tyto problémy nelze odstranit rychle. Je však velmi důležité, abychom nerezignovali a nestavěli se k problémům tak, že jsou součástí žití v našem městě a regionu.

Cesta to není a nebude jednoduchá. Osobně si myslím, že v oblasti zaměstnanosti je v zásadě nejdůležitější podpora drobného a středního podnikání, protože hlavně města se silnou živnostenskou a podnikatelskou tradicí mohou obstát v konkurenci na trhu. Nelze se spoléhat pouze na velkého zaměstnavatele, který je často ve vlastnictví zahraničního vlastníka, nebo finanční skupiny, která nemá žádné sociální vazby na region, a místní továrna je pro ně pouze položkou v účetnictví. A pokud je tato položka v červených číslech, tak ji prodá, a to v lepším případě, nebo ji restrukturalizuje, což je krásné slovo, za které je možno skryt nepopulární propouštění zaměstnanců, a v nejhorším případě ji zavře a v jediném okamžiku se ocitne několik stovek lidí na úřadě práce.

Druhou nezbytnou podmínkou dobrého života v našem městě je kvalitní životní prostředí a především lepší ovzduší. Je to věc, která nás opravdu všechny velice trápí, protože přímo ovlivňuje naše zdraví. Myslím si, že každý z nás musí začít u sebe a zeptat se třeba sám sebe. „Opravdu musím každý den autem do obchodu, nestačilo by obden, jednou týdně nebo občas jít pěšky a udělat něco pro své zdraví?“ Vždyť je obecně známo, že automobily jsou přímo zodpovědné za šíření nebezpečného mikropachu, který ohrožuje náš život. Majitelé rodinných domků by měli zodpovědně přistupovat k systému vytápění svého obydli a zvážit výměnu nevyhovujícího kotle za ekologický, který v konečném důsledku je efektivnější, a vlastně šetří peníze svému vlastníkov. Je na každém z nás, jaký zvolíme přístup k životnímu prostředí.

Co byste popřál našim čtenářům?

Rád bych všem popřál především klidný spokojený život bez velkých životních kotrmelců a nesnází.

Přeji si, aby každý z nás našel v životě svůj smysl, své místo a štěstí. Není potřeba mít velkých nespokojených cílů, ale raději spoustu radostných maličkostí, které obohatí a naplní náš život pocitem štěstí a spokojenosti.

***

Město věnuje také velkou pozornost stárnutí populace. Důkazem toho, že sociální politika ve městě patří k prioritám, je skutečnost, že v roce 2008 se Havířov umístil na druhém místě v celostátní soutěži „Město přátelské rodině“ a v roce 2009 dokonce získal první místo a certifikát „Město přátelské seniorům“.

S náměstkem primátora statutárního města Havířova Bc. Danielem Pawlasem rozmlouvala

Hana Kuchařová

Historický kalendář Ostravska

Leden - březen

1. ledna 1963 vznikl Útvar hlavního architekta města Ostravy jako koncepční pracoviště Národního výboru města Ostravy pro usměrňování urbanistického rozvoje města. Kromě řízení výstavby problematických socialistických sídlišť se jeho vedení svými odborně pochybnými stanovisky podílelo na rozhodování o demolicích mj. v samotném centru městské zástavby, kterými byly napáchány dodnes patrné škody.

7. ledna 1963 došlo na dole Eduard Urx v Ostravě-Petřkovicích ve sloji Nový k důlnímu neštěstí, při němž zahynulo 9 horníků. Při vyuhlování ve sloji se objevil u stropu tenký pramínek vody, který později zesílil a v 11 hod. došlo k průvalu vody provázeném výronem sirovodíku.

Důl Eduard Urx v Petřkovicích (dnes hornické muzeum) v roce 1967 z pohledu od Odry

Pětičlenná osádka z čelby spolu s dalšími pěti pracovníky z údržby a dopravy se pokoušeli sjet klecí na IV. patro. Sjezd klece byl však nouzovým signálem zastaven. Poté se všichni pokusili dosáhnout IV. patra lezným oddělením, kterým se valila voda v množství 0,25 m³/s. Z vody, která se tříštila o výztuž a výstroj, se uvolňoval sirovodík, jehož koncentrace se zvýšila na hodnotu ohrožující život člověka. Tři pracovníci se otrávil již během cesty v lezném oddělení, sedmi mužům se podařilo slézt až do nárazí ve sloji 6. Byli však již přiotráveni do té míry, že nebyli schopni dále pokračovat k IV. patru a šest z nich rovněž zahynulo. Zachránil se pouze jeden člověk, který lezl poslední a nasadil si sebezáchranný přístroj.

15. ledna 2003 v Praze zemřel operní pěvec, režisér, ředitel Národního divadla v Praze Přemysl Kočí (narodil se 1. 6. 1917 v Rychvaldu na Karvinsku). Od roku 1937 zpíval se symfonickými koncerty a jako stálý host ostravského divadla. Od roku 1943 se stal řádným členem Zemského divadla v Ostravě, což mu umožnilo profesní růst. Uplatnil se především ve smetanovském repertoáru. V roce 1949 bylo divadlo v Ostravě zestátněno a Přemysl Kočí byl ministrem kultury přeřazen do pražského Národního divadla.

17. ledna 1963 bylo Československo postiženo mrazivou vlnou (teplota až minus 25° C), doprovázenou sněžením a silným větrem. Postižena byla zejména železniční doprava. K řešení krizové situace v ostravském železničním uzlu byla ustavena mimořádná vládní koordinační komise, povoláno bylo 650 příslušníků železničního vojska, dalších 120 vojáků bylo nasazeno do ostravských hutí. Vázla vykládka uhlí, elektrárny a koksovny omezily výrobu. Docházelo k výpadkům dodávky el. energie, na školách bylo přerušeno vyučování, pracovníci nevýrobních organizací měli mimořádnou dovolenou. Situace se zlepšila až v polovině února.

21. ledna 1913 propukly nacionální vášně v boji o školy v Rychvaldě a v Polské Ostravě provázené školními stávkami. Češi žádali za jednu polskou školu v Polské Ostravě dvě české školy v Rychvaldě, Poláci v Polské Ostravě chtěli dosáhnout převzetí polské školy do obecní správy. Česko-polský školský zápas upoutal zájem celé širší veřejnosti, vynořily se diskuze o soužití obou slovanských národů, neboť se tak narušil soulad ve společném postupu proti germanizaci. Toho dovedli Němci obratně využít.

30. ledna 1963 z Vítkovických železáren vyexpedovali otočný železniční most, který překlenul Nil v Egyptě. Vážil 144 tun, délka činila 32 m a šířka 9 m.

31. ledna 1913 v Praze zemřel báňský inženýr, geolog Antonín Honl. Do Ostravy byl povolán v roce 1891, aby řídil výstavbu Dolu Ignát v Mariánských Horách. Honl dovedl spojit praktickou hornickou a manažerskou činnost s prací vědeckou a společenskými aktivitami. Studoval geologickou stavbu revíru, shromáždil vynikající sbírky nerostů a hornin, které věnoval muzeím a školám. Aby povznesl odbornou úroveň horníků, založil v roce 1905 hornickou pokračovací školu v Mariánských Horách a působil na ní jako učitel. Byl též činný v několika českých spolkách.

18. února 1913 se slavnostní otevření třípatrového hotelu National v Moravské Ostravě (dnes opuštěná budova na ul. 28. října v sousedství Nové Karoliny) stalo prvořadou událostí. *"Mor. Ostrava má teď velkoměstský hotel, podnik tak velkoryse započatý a geniálně provedený, že můžeme nyní s pýchou konstatovat: opět došlo k lokální historii našeho města k významné hospodářské události. Snoubí se zde k dokonalosti dovedená směs rafinovaného luxusu s příjemnou elegancí, nejmodernější komfort a účelnost..."* K dodavatelům vnitřního zařízení patřily nejpřednější firmy a i po technické stránce byl hotel vybaven nejmoderněji. Veškeré sklepní prostory byly chladicím zařízením temperovány na 4°C, kuchyňský personál měl k dispozici elektricky ovládanou myčku nádobí, čistíč nožů, šlehač na výrobu zmrzliny, parní cukrárenskou pec na plyn a jiné vymoženosti.

10. března 1988 se v Ostravě narodil herec a dramaturg Luděk Nekuda (zemřel 10. 3. 1988 v Praze). Byl zakladatelem ostravského studentského divadla Okap a uměleckým šéfem divadla Watról. Později působil jako herec v pražském divadle Semafor a jako redaktor a moderátor Čs. rozhlasu.

15. března 1963 odpoledne na ostravské hlavní nádraží přijel první vlak tažený elektrickou lokomotivou. Tím byl slavnostně zahájen elektrifikovaný provoz na železniční trati Ostrava-Prerov a odpadlo tak dosavadní přepřahání lokomotiv ve stanici Polanka nad Odrou. Koncem května byla trať elektrifikována až do Nového Bohumína.

PhDr. Antonín Barcuch

Peníze mají čím dál větší moc nad psychikou lidí Čeho se máme chytit?

Mezi ostravskými psychiatry je opravdovým pojmem. Žádný div, že svou osmdesátku musela Růžena Mašková slavit „na etapy“. A za pětadesát let praxe se také stala chodící encyklopedií příběhů, z nichž některé jakoby vyšly z pera Bohumila Hrabala.

Mezi ostravskými psychiatry je opravdovým pojmem - MUDr. Růžena Mašková

Ani se samými jedničkami nebyla, kvůli náboženskému přesvědčení, přijata na vysokou školu. „*Tatínek, který byl za války v Dachau, se dopálil a napsal protest: jak je možné, že ministrem zdravotnictví může být pater Plojhar a moje dcera se kvůli stejné víře nedostane na vysokou?*“ vysvětluje doktorka Růžena Mašková. „*To zafungovalo a byla jsem přijata na lékařskou fakultu v Olomouci.*“

Po promociích v roce 1958 byla přidělena do psychiatrické léčebny v Opavě a pak na dětskou psychiatrii v Ostravě (tehdy jako druhá žena - psychiatr v této metropoli).

„*Prostředí, ve kterém děti vyrůstaly tenkrát, bylo pro ně příznivější, než dnes,*“ vzpomíná. „*Nemanželských dětí, nebo sourozenců s různým příjmením, bylo jako šafránu a hodně babičky měly na vnoučata více času. Kdo chtěl teplo, musel si zatopit a pampers-plínky nebyly... Dnes lidem hodně pomáhá technika, ale vůbec to nevypadá, že by byli spokojenější. Peníze mají čím dál větší moc nad jinými hodnotami, důležitými pro spokojený život - a děti to deformuje. Přesto i tak máme kvalitní mládež...*“

Dva příběhy

„*Na tramvajové zastávce jsem ucítila prudké škubnutí, jak se mi někdo zezadu snažil ukrást kabelku. Ze svých procházek se psy jsem na nečekaná trhnutí zvyklá, takže jsem to ustála a vykřikla: Pomoc, zloděj! Za mnou stál asi dvacetiletý výrostek, který na mě ale vyjel: Okamžitě se mi omluv, babo! Nic jsem ti neukradl! A odešel...*“

Oproti tomu nikdy nezapomenu na desetiletého hochu, kterého jsem vyšetřovala na oddělení popálenin. Byly z něho vidět akorát krásné oči, vše ostatní měl v obvazech jako mumie. Objasnil mi, co se stalo: jeho rodiče při stavbě domku tavili tér, a když šel přikládat, bouchlo to a tér ho zalil. Zeptala jsem se: Bolelo to, vid'? A jeho odpověď mi vyrazila dech: Ano, ale jsem rád, že se to stalo mně a ne mamince nebo tatínkovi. Ten hoch za několik dnů zemřel... Jak říkám, máme i kvalitní mládež.“

Všechno je jinak

MUDr. Růžena Mašková vyšetřovala během své praxe také řadu handicapovaných lidí. „*Ze zkušeností vím, že nemá smysl cokoli posuzovat z osobního hlediska, z hlediska člověka, který není do problému přímo vtažen. Například mnozí mentálně postižení jsou spokojeni s tím, co mají a umějí mít radost i z maličkostí, přestože se to „normálnímu“ člověku - mimochodem, nikdo není normální - může jevit jinak.*“

Na druhé straně, melancholie může skončit sebevraždou, ačkoli se navenek neprojevila žádnými varovnými signály. Ostatně, běžte se podívat do chráněných dílen, s jakou radostí tam handicapovaní lidé pracují. A pak si to srovnějte se stovkami zdravých lidí, kteří jsou otráveni tím, že musejí chodit do práce.“

Vysmívaná pravda a láska

V naší společnosti chybí kladné vzory - těch záporných, žijících z toho, že „legálně“ okrádají jiné, což se bohužel děje už i v sociální politice, těch je přehršel. „*Tady máme praktické důsledky toho, čemu lidé věří,*“ říká Dr. Růžena Mašková. „*Když už nevěří Bohu, měli by aspoň věřit tomu, že ke spokojenému životu potřebujeme jak pravdu, tak i lásku. A podívejte se, jak je tato idea některými představiteli našeho státu vysmívána. Čeho se pak mají lidé chytout?*“

Můžeme se divit, že se i při banálních životních problémech hrouť, sahají po alkoholu a jiných drogách, případně po demonstrativních sebevraždách? Mimochodem, co se týká alkoholu, je opravdu varující, že mu podléhá čím dál větší procento žen, což registrují při svých službách na protialkoholní záchytné stanici. Co se týká drog, jejich dealeri zasluhují ty nejtvrďší tresty, protože bohatnou na tom, že devastují duše jiných lidí. A demonstrativní sebevraždy? Ty se většinou záměrně nepovedou, ale zdravotní následky mohou mít. Když takový člověk potom začne v sobě objevovat více pokory a mění žebříček hodnot, na jeho další život to má blahodárný vliv.“

Jak osobním krizím předcházet?

„*Ze všeho nejdříve se člověk musí zbavit pýchy - je to velmi nebezpečná věc. Potom platí, že úprava životosprávy je sice obtížnější, ale lepší než polykání prášků,*“ sděluje doktorka Mašková. „*Taky je dobré si čas od času vyčistit hlavu v přírodě - je pořád ještě krásná a všechno v ní má své místo. A jako dobří společníci pomáhají i zvířátka. Lidská duše má sice vyšší hodnotu, ovšem na tu zvířecí se můžete více spolehnout je věrnější.*“

Jiří Muladi

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: Mgr. Pavla Pešatová; Marie Kalinová;
MUDr. Hugo Přibyl, Ph.D.; Ing. Jiří Muladi.

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Ostrava 1

IČO 265 95 982
Tel.: 724 276672; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Kulturní centrum Poruba

M. Kopeckého 675, Ostrava-Poruba

Quillingová kraslice

V rámci projektu „Moderní stáří“ pořádá Kulturní centrum Poruba v **sobotu 16. března** seminář, na kterém se zájemci o výtvarné techniky seznámí s quillingem. Tuto metodu, využívající stočené papírové proužky, si osvojí účastníci semináře při výrobě velko-noční kraslice.

Začátek je v 9.00 hodin v Domě s pečovatelskou službou Astra na ulici I. Sekaniny v Porubě. Přihlásit se můžete do 13. 3. na tel. č.: 596 940 851, 52, 58.

Sexualita třetího věku

Besedu pro seniorské publikum připravilo na **středu 27. března** Kulturní centrum Poruba. Návštěvníky potěší setkání se známým sexuologem Radimem Uzlem, který ve svém pořadu pohovoří vážně i nevážně na téma sexualita třetího věku. Pořad z cyklu „Moderní stáří“ začne v 15.00 h. ve společ. sále Domova Slunečnice na ulici 17. listopadu v Ostravě Porubě.

Obě akce se konají za podpory Statutárního města Moravská Ostrava

Výstavní síň

Sešelská 226A

Otevřeno: pondělí-pátek 8:00 - 17:00 hod.

Vstupné: dospělí - 20 Kč; děti, studenti, důchodci - 10 Kč

Jan Hendrych (1936)
do 29. 3. 2013

Výstava představuje výběr plastik, které vznikaly či byly dokončeny v posledních patnácti letech. Skici a náčrtky k některým plastikám vznikaly mnohem dříve, někdy koncem 60. let. Některé větší realizace není reálné z praktických důvodů vystavit a proto jsou dokumentovány na fotografiích.

Vystavené kresby jsou záznamy ze skicáře, vznikly v posledních letech, kdy se Jan Hendrych kresbou více zabíral. Tematicky nejsou nikterak omezeny.

Ostravské muzeum

Masarykovo nám. 1, Ostrava

Košický zlatý poklad

15. 3. - 5. 5. 2013

Košický zlatý poklad byl objeven v roce 1935 při rekonstrukci budovy finančního ředitelství (bývalé Spišské komory) v Košicích a patří mezi největší na světě.

Poklad byl uložen v měděné schránce připomínající svým tvarem bochník chleba. Tvoří jej přibližně 13 kg zlata - 2 920 zlatých mincí, tři medaile a 214 cm dlouhý renesanční zlatý řetěz.

Unikátní sbírka zlatých mincí z 15. až 17. století pochází z pozdně středověkých a raně novověkých mincoven Sedmihradska, Uherska, Nizozemska, Čech, Rakouska, Skandinávských zemí, Anglie, Španělska a Švédska.

Mezi nejvýznamnější část pokladu patří zlatá jezdecká medaile Ferdinanda I. z roku 1541 o váze 69,35 g.

Divadlo loutek Ostrava

Pivovarská 3164/15, Osyta 1

Hudební úterky v DLO

V roce 2011 byla otevřena alternativní scéna DLO, která divadlu přinesla nové možnosti, jak navázat bezprostřední kontakt se svými diváky všech věkových kategorií. Jednou z nich jsou pravidelné koncerty, které Divadlo loutek pořádá vždy poslední úterý v měsíci pod názvem „hudební úterky“.

Úterní koncerty v DLO se staly tradicí, jež oslovuje posluchače, pro které není měřítkem množství decibelů, ale hodnoty měřitelné mnohem jemnějšími kritérii. Vždy se jedná o akustickou hudbu vymykající se mainstreamu, která odpovídá komornímu prostředí alternativní scény. Mezi kapely a interprety, kteří se na alternativní scéně Divadla loutek během uplynulých dvou let úspěšně představili, patří například Tomáš Kočko, Vladivojna La Chia, Rost'a Petřík, Patrik Kee, Jeseter, Bezobratři a řada dalších.

Loňský koncert ostravské umělkyně Vladivojna La Chia v Divadle loutek sklídl mimořádný ohlas.

Pro následující měsíce divadlo připravuje neméně atraktivní nabídku: Poslední březnové úterý bude alternativní scéna patřit ostravské kapele Nisos, která představí autorskou tvorbu s prvky turecké, bulharské, řecké a židovské hudby. Členem kapely je i hudebník souboru DLO Tomáš Rossi. 30. dubna bude v divadle koncertovat kapela Kazachstán, jejíž art-rockové skladby zhudebňující verše ostravského básníka Jaroslava Žily, hledají inspiraci především v 70. letech. Během květnového hudebního úterka vezme diváky a posluchače do krajiny snů, fantazie a příběhů pop-rocková kapela ze severní Moravy Filip M.

Úterní koncerty začínají vždy v 19 hodin. Vstupenky lze zakoupit v pokladně Divadla loutek nebo v pobočkách OIS Elektra a Svinov.

více na: www.dlo-ostrava.cz

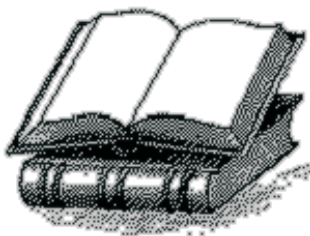

Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda - odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným.

V rubrice „Váš příběh“ se snažíme zabránit této ztrátě. Spolu s vámi chceme popisovat dějiny všedního dne obyčejných lidí od dětství, přes poznávání světa k podmínkám života a práce, až po překážky, které bylo potřeba překonávat. Těšíme se na vaše příběhy. Do jednoho příběhu se teď s námi začtete...

Vzpomínka stará padesát let

Stává se vám někdy, že nemůžete spát, a v těch nekonečných hodinách si promítáte události života? Někdy i takové téměř bezvýznamné, ale tím, že se vcítíte do tehdejší role, máte tu najednou příležitost a možnost spatřit věci dávno minulé z docela jiného pohledu...?

Právě to se mi stalo úplně nedávno. Kdo mi nedal spát? Naši dva křečkové, které jsme s bratrem chovali v dobách našeho dětství. První z nich byla Šotynka, tedy samička křečka zlatého. Bydlela v prádelním hrnci. Na akvárium ani na klíčku nebyly peníze. Ale neprotestovala proti svému bydlení, dá se říct, že si svůj prádelní hrnec docela oblíbila. Protože je křeček zlatý noční zvířátko, bylo přímo nutné poskytnout mu pro jeho zdárný vývoj k proběhnutí celou kuchyň. A to po celou noc. Ve dne si to Šotynka pěkně chrupkala v prádelním hrnci, no a večer, to byla doba vzájemné komunikace. Byla trpělivá, nikdy se nesnažila ani v náznaku nás kousnout. A to i v dobách, kdy jsme ji chovali, hladili a hráli si s ní evidentně proti její vůli. Na prázdniny jsme jezdili do Brna za babičkou. Samozřejmě i se Šotynkou. Místo přepravy měla k dispozici proutěný košík s víčkem. Cesta Praha-Brno rychlíkem trvala tehdy skoro pět hodin, a takovou trpělivost prožít to v klidu a nečinnosti naše zvířátko nemělo. Košík byl prokousaný v mžiku, a nastal problém... Šotynka se dostala ven a mezi spolucestujícími nastal rozruch. Proti všemu očekávání ale kupé „spolupracovalo“, a cesta uběhla daleko rychleji a příjemněji. Do chytání se zapojili snad všichni - Šotynka šla z ruky do ruky.

Babička byla velice tolerantní a i ona poskytla novému příchozímu svůj prádelní hrnec. Náš děda měl zahrádku, a vzpomínám si, jak jsme s těmi nejlepšími úmysly seznamovali našeho křečka s přírodou. Na tu chvíli nezapomenu: Najednou bylo zvířátko obalené světle hnědou mazlavou tekutinou - Šotynka totiž dostala strachem nesmírný průjem. Tehdy jsem si uvědomila, že zvíře, i tak malé, cítí. A nejen případnou bolest nebo hlad. Že má rozum, má strach, jsou mu blízké všechny pocity, které máme a zažíváme my. Že to není jen milá hračka, kterou je třeba sice opatrovat, ale která jedná pouze pudově, jak nás to učili tehdy ve škole. Zjistila jsem, že i zvířátko má duši.

Šotynka doplatila na svou volnost. Jednoho večera ji náš táta nechtěně přiskřípnul, když zavíral skříň. Velmi těžce to nesl a hned následující den se v prádelním hrnci nacházel další křeček zlatý. To, co se ale tátovi nepodařilo, bylo jeho chabé tvrzení, že Šotynka obživla - navíc to byl sameček. Dostal jméno - jak jinak než Šotek.

Jeho první noc v prádelním hrnci byla pro nás ráno šokující. Přední pacičky měl dokrvava rozedřené, jak se snažil osvobodit. Až po mnoha letech jsem se dověděla, že kruhové vězení je pro každé zvíře stresující - není tu konec ani začátek stěny. A náš křeček to neustál. Nezbylo, než mu dopřát naprostou volnost. Tedy pouze v kuchyni, kde byla podlaha bez koberců. První ráno svého pobytu u nás nebyl k nalezení. Až podrobným průzkumem kuchyně jsme ho vypátrali: otevřel si křídlo dveří skříně, a uvelebil se v posledním regálu.

Bylo rozhodnuto. Regál byl vyklizen, vystlán vším potřebným a do něj Šotek nastěhován. Sám si dveře otevíral, křídlo skříně se za ním samo zavíralo. Novou situací rodina, a hlavně velice tolerantní maminka, respektovala. Šotek už nebyl tak přítulný, v podstatě nás nutil, abychom se řídili jeho přáním. Když se nechtěl chovat, dal nám to najevo. I on nám dával své lekce. Ne, nekousal, ale nutil nás k pochopení, že když nechce, je třeba ho respektovat. A to i přes naši bezesporu daleko větší sílu, a tím i potenciální moc. Jeho životní pouť ukončila návštěva našeho dědečka, který zapomněl, že naše zvířátka mají svobodnou vůli, a že se tedy v noci potulují tam, kde by je děda nečekal....

Tak tyto vzpomínky se mi několik hodin honily hlavou, než se mi podařilo konečně usnout. Ale řeknu vám, byla to hezká rekapitulace...

Alena Houserová

Společnost senior, Na Jízdárně 18, Ostrava 1
email: info@seniortip.cz; tel. 724276672; 728466105

Týdenní aktivity:

Pondělí: 9:00 - 10:30 Konverzace v ruském jazyce
10:30 - 12:30 Konverzace v německém jazyce
12:30 - 13:45 Konverzace v anglickém jazyce
14:00 - 16:00 Klubové povídání

Úterý: 9:00 - 11:00 Kroužek rukodělných prací
14:00 - 17:00 Karetní hry (Bridž), společenské hry

Středa: 9:00 - 11:00 Výtvarný kroužek
(první a třetí středa v měsíci)
Koordinační rada seniorů (každá poslední středa v měsíci)
13:30 - 14:30 Konverzace v anglickém jazyce

Čtvrtek: 13:00 - 15:00 Dámský klub
15:00 - 17:00 Přednášky dle aktuálního programu
16:00 - 18:00 Filatelisté (každý první a třetí čtvrtek v měsíci)

Pátek: Turistické vycházky, exkurze, návštěva muzeí.
Trasy na samostatné pozvánce.

Sobota: Výtvarný kroužek - malování v plenéru

Akce Společnosti senior podporují:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

...pečujeme o Vás

ABRI - FLEX

navlékací prodyšné
plenkové kalhotky

Plenkové kalhotky
ABRI-FLEX nejen pro dospělé,
vhodné pro střední i těžké
případy inkontinence,
především u chodících pacientů.
Maximální komfort při používání.
Není nutná následná fixace.

www.abena.cz
www.abenashop.cz

není co řešit...

Za méně peněz více muziky!

Od 1. 1. 2013 nižší cena
a více kusů na poukaz !

Když chceš výsledky, musíš trpět

Unikátní terapii praktikují od počátku letošního roku Sanatoria Klimkovice, jako jediné certifikované pracoviště v Evropě. Jde o originální souhrn rehabilitačních cvičení pro lidi po cévní mozkové příhodě, případně pro nemocné s roztroušenou sklerózou, nebo po traumatickém poškození mozku.

Primářka MUDr. Jarmila Zipserová: „Do nefunkčních končetin lze z mozku „postavit nové koleje“.

Po ložiském zavedení rehabilitačních metod Suit Therapy, která využívá kosmické technologie speciálních oblečků a je mimořádně úspěšná u pacientů s poškozeným centrálním nervovým systémem, jsme studovali další techniky. Zaujaly nás přitom vynikající výsledky výzkumného týmu Dr. Edwarda Tauba z alabamské univerzity (USA) v oblasti neuroplasticity mozku. Proto jsme navázali kontakt a do půl roku od nich přijel profesor David Morris proškolit naše fyzioterapeuty.

CI Therapy v překladu znamená nuceně navozenou terapii. Ta je založena na faktu, že neovládání končetin po mozkové příhodě je způsobeno jen a pouze selháním některé části mozku, nikoli selháním tělesných funkcí. Mozek je neuroplastický a lze ho donutit, aby sjednal přinejmenším částečnou nápravu. S tím, že slovo „donutit“ je skutečně na místě.

Na jedné straně hluboké pochopení a individuální přístup, na druhé straně nesmlouvavé trvání na tom, aby pacient plnil požadované úkoly. To je princip CI Therapy. „Hned na začátku pacienta upozorňujeme, že výsledek terapie bude přímo úměrný jeho zodpovědnosti a aktivitě,“ uvádí fyzioterapeutka Jana Lazecká. „Sepíšeme s ním smlouvu, v níž je mimo jiné obsažen plán denních činností a „smlouva o rukavici“. Na zdravou ruku pak dostane rukavici ve formě placky a tu si může sundat jen na předem určené činnosti. Vše ostatní se musí snažit udělat postiženou rukou, přibližně 90% dne - což nutí mozek k aktivitám, které by jinak nevykonával. A kromě speciálních cviků, které u nás pacient absoluuje, včetně monitoringu hybnosti jednotlivých prstů a zápěstí na počítači, dostává i domácí úkoly. Pokud ruka není úplně křečovitá, do pěti dnů lze zaregistrovat zlepšení.“

Novou terapii, která trvá tři týdny a může přijít až na osmdesát tisíc korun, zatím zdravotní pojišťovny nehradí. Mimo jiné proto, že o ní nemají statistická data a reference. „Rádi bychom, aby se to změnilo,“ říká MUDr. Zipserová, „na druhou stranu je faktem, že když si lidé musejí něco zaplatit, více si toho váží. Také si všimněte, že naprostá většina pacientů přijde za lékařem s vědomím: jsem tady, a co se mnou uděláte? To považuji za jeden z průřevů v našem zdravotnictví. V CI Therapy to funguje jinak. Aby se z mozku „postavily nové koleje“ do nefunkčních končetin, musí pacient přijít s vědomím: jsem tady, a co spolu uděláme? Navíc ani tak nelze očekávat věci nemožné. Ale máme-li pacienty po mozkové příhodě rozděleny do pěti kategorií, pak jednu až dvě zlepšení očekávat lze. Ovšem platí přitom totéž, co pro vrcholové sportovce - když chceš výsledky, musíš trpět. Potěšující přitom je, že mozek je neuroplastický nejen u mladých, ale také u starších lidí.“

Jana Benčová:

Změna je až neuvěřitelná

Prvním pacientem, který nuceně navozenou terapii v Sanatoriích Klimkovice absolvoval, byl Josef Benčo. Cévní mozková příhoda se mu stala loni v srpnu, v den výročí svatby, a jeho žena Jana má na to dodnes živou vzpomínku: „Bylo klidné odpoledne a dělali jsme běžné práce kolem baráku. Najednou jsem viděla, jak se mému muži podlomila noha, a „spadl obličej“... Sanitka přijela do sedmi minut a po konzultacích s doktorem ostravské nemocnice bylo dohodnuto, že ho převezou do Olomouce, kde je pro tyto případy vybudováno nové centrum. Manžel mezitím upadl do kómatu a řekli mi, že je pouze dvacetiprocentní šance, že z něho nebude tzv. ležák. Tři týdny jsem tam za ním jezdila, pak ho převezli do Rýmařova, ale tam byl v tak zuboženém stavu, že po pěti dnech jsem si ho vzala domů. Domluvila jsem si sestřičky a cvičila s ním. Potom jsem se z novin dozvěděla, že v Klimkovicích se zabývají novou terapií pro pacienty po mozkové příhodě.“

Napsala jsem Elišce Wójcikiewiczové, koordinátorce léčebného programu, zda by tuto terapii mohl absolvovat můj manžel. Bylo to večer a přesto mi za hodinu a půl přišel E-mail, abych jim doručila dokumentaci a že paní primářka chce manžela vidět. Nevěděla jsem, že jsme první a byla jsem nadšená.

Naše doktorka mi ale tvrdila, že manžel chodí, a i když nemluví a ruku má nehybnou, ať jsem ráda za tento stav a že zdravotní pojišťovna CI Therapy neuhradí. Rozhodli jsme se tedy, že to zaplatíme sami a začali jsme do Sanatorií Klimkovice dojíždět.

Musím říci, že do té doby s námi nikdo nerozebral manželův stav a on se sám nemohl ani najíst. Tam jsme ale zažili něco úplně jiného - příjemné prostředí a odborný přístup, oni věděli, co se s tím dá dělat. Byla jsem pořád s manželem a obě strany se domlouvaly na tom, co je reálné.

Snímek z praktického průběhu nuceně navozené terapie (CI Therapy).

Za týden pak přišla změna, které bych nikdy nevěřila. Můj muž si pevně uvědomil, že jeho nehybná pravá ruka je pouze psychická záležitost, že musí dostat do hlavy, že ji zvedne - a povedlo se mu to. Dokonce bych řekla, že se to stalo přes noc, jakoby ráno vstal někdo jiný...

Před CI Therapií neuměl pravou rukou udělat ani čárku a teď už se podepíše. Nyní chodíme na logopedii, kde to pokračuje taky velmi dobře. Prostě, můj muž je dnes samostatný a to je změna až neuvěřitelná.

Stránku připravil Jiří Muladi

Příběhy autogramů

Pan **Jiří Hanibal** vede skupinu sběratelů autogramů ve **Svazu důchodců v Ostravě**, je členem celostátní organizace sběratelů, účastní se besed, autogramiád a dalších akcí. Ač má už přes sedmdesát, ještě donedávna absolvoval každoročně pochod Praha-Prčice, nedaleko Ostravy má třicetkilometrový okruh, který několikrát měsíčně projde.

Jsou lidé, kteří nemají žádného koníčka, ale takové osoby jsou zvláštní hříčkou přírody. Normální člověk se vyznačuje jistým víceméně tichým šílenstvím, kterému se říká koníček.
Karel Čapek

Takovým víceméně tichým, ale krásným šílenstvím byl roku 1968 postižen také Jiří Hanibal. To získal první autogram - podepsal se mu herec František Smolík. Za ta léta se jeho sbírka rozrostla už na více než čtyři tisíce autogramů nejvýznamnějších a nejznámějších světových i českých osobností kultury, sportu, kosmonautiky, politiky...

Nebyl jsem v jeho bytě poprvé, ale po každé žasnu nad rozsahem, kvalitou a utříděností sbírky - třeba nad sérií podepsaných fotografií všech šestnácti českých plavců, kteří pokořili kanál La Manche. Nebo kolekcí herců Národního divadla, československých a českých prezidentů.

„Žádný z těch autogramů jsem nekoupil a žádný nikdy neprodám. Než vytipovaného člověka navštívím (zahraníčnímu napíšu), chci o něm vědět co nejvíce. A tak studuji noviny, časopisy, publikace.

Tak tady jsem u Jana Wericha na Kampě. Byl jsem u něho vícekrát. Jednou dokonce když právě telefonicky blahopřál k narozeninám Jiřímu Voskocovi. K blahopřání jsem se připojil a tady mám Voskovcovu fotografii s věnováním,“ ukazuje pan Hanibal.

„Paní Dana Medřická. Pozvala mne k sobě do bytu, ale nějak to časově nestihla. Já přišel a ona měla ve vlasech natáčky. Omluvila se, uvařila kávu a její vyprávění, to byl zážitek.

František Plánička, ten byl vždy mým idolem. Tenkrát měl každý fotbalista zaměstnání, Plánička byl bankovním úředníkem. V polední pauze běhal po Letenské pláni, aby si udržel kondici.

Richard Konkolski, kamarád, mořeplavec ač suchozemec z Bohumína. Sám si postavil loď se kterou obeplul celý svět.

Matka Tereza mi poslala nejen autogram, ale také milý dopis a tenhle medailonek.

Tohle je dopis Melitara Varvaroviče Karteria. No přece toho, který po pádu Berlína vztyčil nad Reichstagem rudý prapor. A tu se mi podepsal Kalashnikov. Samopaly, které zkonstruoval se používají dodnes.

V knihovně mám snad všechny knížky Jaroslava Foglara. Samozřejmě jím podepsané. S autorem jsem se stýkal až do jeho smrti.

A četl jste určitě o vlakové loupeži století. Vidíte, to je podpis Edvarde Bustera, jednoho z pachatelů“.

Dubček vedle Gorbačova, chirurg Christian Bernard, letec Meresjev, Dalai Lama, Anny Ondráková. Jaká to byla sláva, když měla svatbu s šampiónem v boxu Maxem Schelingem. Louis de Funés, náčelník Apačů podepsaný na jemném hlavičkovém papíře, tenisté Lendl, Kodeš, Navrátilová...

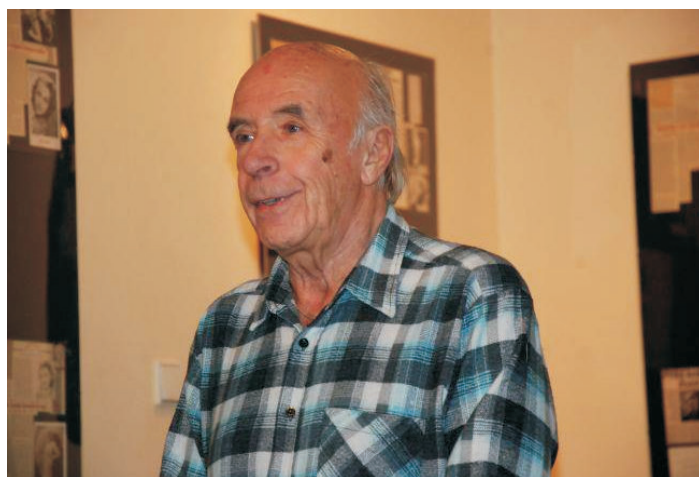
„Já mám takovou zásadu“ pokračuje pan Hanibal. „O autogram požádám maximálně 3x. Slavný herec Jean Marais poslal autogram až na třetí požádání s omluvou, že mé dopisy omylem zařadil mezi vyřízení“.

Při takovém vyprávění každý pochopí, že Jiří Hanibal je nejen pilným sběratelem autogramů, ale také životních příběhů, osudů i skvělým vypravěčem. Co autogram, to vzpomínka na člověka, který se podepsal, na to jak jeho autogram získal.

Vaše sbírka je úctyhodná. Jsou větší?

„Jsou sběratelé, kteří mají dvacet tisíc i více autogramů. Kupují všechno možné. Kšeftují, objevují se i falza. Tohle se sběratelstvím nemá nic společného. Já preferuji serióznost a kvalitu“.

Své poklady si pan Hanibal nenechává jen ve skříních. Vystavuje je. „Výstav mám na svém kontě už téměř 140. První byla v Praze roku 1976. Zahajoval ji spisovatel Václav Čtvrtek. Přišli Zita Kabátová, František Filipovský, Martin Růžek, Jarda Štercl a jiní. Zatím poslední výstavu mám ve Výstavní síni Albína Poláška ve Frenštátě p.R.“ ▼

Jiří Hanibal při vernisáži výstavy ve Frenštátě p.R.

Hodiny letí, je čas se rozloučit. Mohl byste určit tři nejvzácnější autogramy své sbírky?

„Já si vážím autogramů ne podle ceny, kterou trhy nabízejí, ale podle toho, co podepsaný dokázal. Mezi tři nejvzácnější řadím autogram Neila Armstronga, prvního člověka, který stanul na Měsíci, Jana Wericha a Richarda Konkolského. Tím nesnižuji význam, zásluhy třeba boxera Muhameda Aliho, automobilové legendy Eza Ferrariho, horolezce Reiholda Messnera či Charlese Chaplina, jejich autogramy také vlastním.

Víte, vedle radosti z každého získaného autogramu by sběrateli měly zůstat vzpomínky na toho, kdo mu jej poskytl, na chvíle, které spolu strávili. V tom je to pravé kouzlo sběratelství“.

Josef Zlomek

Na počátku bylo deset děvčat

Taneční skupina Jiřinky vznikla v roce 2008 při **Klubu seniorů v Paskově**, kde působí i nadále. Začínají tudíž již svou pátou sezónu. Na počátku bylo deset statečných děvčat, které pod vedením tehdy cvičitelky aerobiku paní A. Sikorové nacvičily svoji první skladbu. Premiéra měla velký úspěch, vystoupení se moc líbilo a tak se rozhodly pokračovat v nacvičování dalších skladeb.

Přišla další vystoupení a soubor rozšiřuje svůj repertoár. Jejich řady se obměňují, ale "zdravé jádro" zůstalo. Za dobu své existence už vystoupily na mnoha akcích, pořádaných nejen v Paskově, ale i v širokém okolí. Soubor tancuje pod vedením paní L. Stavárkové a E. Dobošové.

Přestože jsou už seniorky, rády se věnují této činnosti, která jim dává nejen hodně radosti z pohybu, ale zároveň samy dokazují nejen sobě, ale i mladší generaci, že i ženy-seniorky nemusí být pouze babičkami, matkami, manželkami, ale, že dokáží tímto svým koníčkem udělat radost a pobavit i lidi kolem sebe.

Máte-li zájem, aby i vám předaly kousek své radosti z pohybu a hudby a obohatily jakoukoliv vaši akci - zavolejte jim nebo napište.

Ladislava Stavárková
e-mail: stavarkovi@seznam.cz
mobil : 603331017

REVĚRNÍ BRATRSKÁ POKLADNA
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

NOVINKY

programu prevence v roce 2013

Příspěvek na očkování, u dětí proti TBC, u dospělých proti pneumokoku a meningokoku.

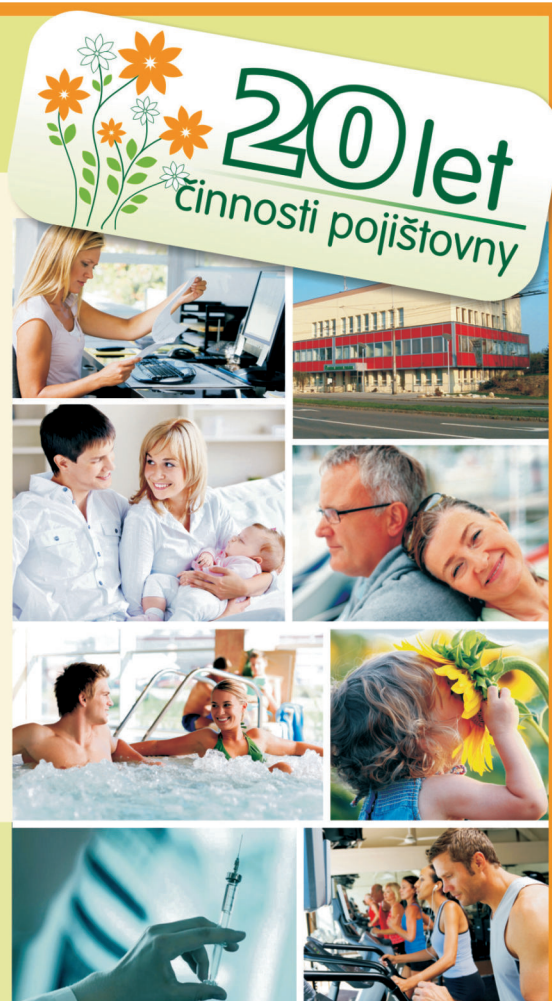
Příspěvek celiakům na nákup potravin.

Příspěvek na nákup permanentek na plavání ve výši 25 % jejich ceny.

Příspěvek na prázdninové ozdravné pobyty delší 10 dnů.

Bonusový balíček „Zdraví ve svých rukou“.

Stabilní partner Vašeho zdraví!
www.rbp-zp.cz ■ bezplatná infolinka: 800 213 213

Střípky životní cesty výtvarnice Lenky Kocierzové

Při čtení webových stránek Lenky Kocierzové (<http://kocierzova.cz/>) - výtvarnice, jež je zároveň kronikářkou městského obvodu Ostrava-Vítkovice, dále průvodkyní po této části našeho města a "duší" různorodé činnosti vítkovického společenského centra Domu u šraněk, čtenáře možná jako mne napadne, že je to žena, pro kterou odpočinkem jsou její práce a koníčky, takže ani nemá kdy všimnout si, kolik času už uteklo od doby, kdy ji maminka vozila v kočárku ulicemi kolem vysokých pecí nebo dolu Jeremenko.

Má vůbec paní Lenka čas na odpočinek?

"Nemám. Dvacet let jsem nebyla na dovolené delší než tři až čtyři dny," prozradila mi nedávno v Domě u šraněk, když se snažila soustředit na náš rozhovor a rychle se zbavit nečekaných povinností. Byla jsem ráda, že posléze mohla pokračovat: „Ke krátkému odpočinku obvykle uteču do malé polské vesnice, kde mám rodinu, někdy do Karlových Varů, nebo do Kadlína na Mělnicku. To je vesnička se sto třiceti obyvateli, kde se o mne výborně stará starostova rodina. Tam jezdím odpočívat, ale obvykle při práci, která mě baví. S tamním starostou Zdeňkem Šestákem jsme už realizovali mnoho společných nápadů. On umí potřebné zorganizovat, sehnat peníze... Výsledkem je Muzeum venkova, k němuž patří například naučná stezka, expozice polních plodin, staré selské a kovářské techniky. Důležité také je, že se nám podařilo vytvořit aktivní ovzduší, nadchnout pro věc obyvatele, hodně mladých lidí, a že obec našim nadšením "kvete"."

Myslím, že Kadlín a Lenka, to by byl velký námět na samostatný článek. Čtenářům tohoto rozhovoru však místo něj doporučuji brouzdání na webových stránkách zmíněné obce! Teď půjde o jiný střípek ze životního příběhu výtvarnice.

Kdy Lenka Kocierzová pochopila, že ji baví kreslení a malování a že se jednou vydá na cestu výtvarnice?

"Od čtyř let jsem říkala, že chci být malířkou. Malovala jsem hodně pro sebe, ve školním věku jsem vyhrála nějaké soutěže. V šedesátých letech jsem navštěvovala lidovou školu umění, která tehdy byla na Kounicově ulici v Moravské Ostravě. Pak se moje tužba trochu posunula směrem k architektuře, po studiu na Střední všeobecně vzdělávací škole v Ostravě-Zábřehu jsem se na chvíli ocitla na ostravské Pedagogické fakultě, obor matematika a výtvarná výchova."

Cesta za soustavnou výtvarnou činností se později Lence zkomplikovala. Na mnoho let. Vdala se, přerušila studium, vychovávala dvě dcerky, a kvůli mateřským a jiným starostem se později těžce dostávala k naplňování svého dětského snu. "Nakonec se mi podařilo se dvěma malými dětmi a při večerním studiu dokončit obor propagační

výtvarnictví na Střední průmyslové škole stavební v Ostravě. Po mnohaleté práci kresličky jsem pak několik let pracovala v propagaci Závodu automatizace a mechanizace OKD (později název AM, který byl pak sloučen s Báňskými strojírnami), tedy i hornická tematika je součástí mého života. K soustavné vlastní výtvarné činnosti jsem se ale dostala až po roce 1989."

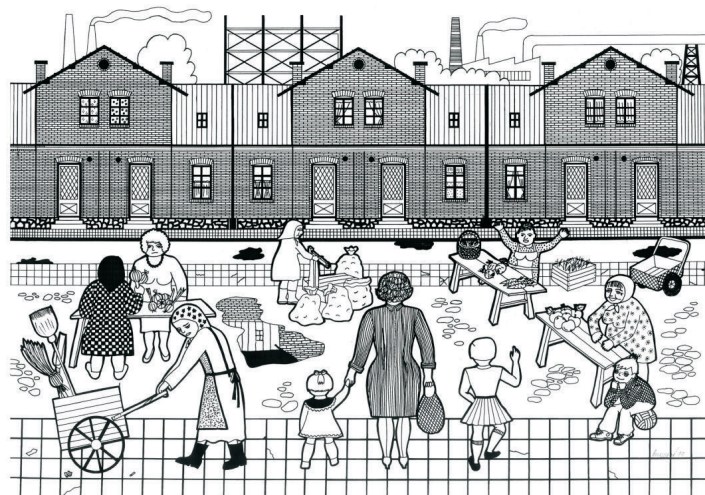
Konečně! Lenčiny dcerky odrostly, ona se rozvedla, ale v uplynulých dvaceti třech letech mohla mít pocit, že žije plněji, protože dává ze sebe maximum toho, co umí. Nyní o ní mnozí vědí, že je úspěšnou grafičkou, ilustrátorkou knih (jazykových učebnic aj.), zabývá se i malbou, a že od roku 2006 spolupracuje se sklárnou MOSER, a. s., v Karlových Varech. Skleněné objekty, na nichž jsou provedeny její výtvarné návrhy, byly vystaveny například ve Frankfurtu nad Mohanem, v Uměleckoprávnímu muzeu v Praze a na dalších výstavách této světoznámé sklárny. (V Ostravě jsme je nedávno viděli v Domě knihy Librex.)

Foto MOSER

"Spolupráce se slavnou sklárnou vznikla vlastně náhodou," vzpomíná výtvarnice.

"Soubor mých perokreseb vystavovaných v Praze zaujal člověka, který je nabídl v domovské firmě. Ale až po několika letech se ozval telefon s nabídkou spolupráce. Do dneška bylo realizováno 25 mých motivů. Některé zdobí pivní džbánky, jiné whiskyky, další jsou na exkluzivních vázách. Dodnes je pro mne spolupráce s touto sklárnou sváteční záležitostí, a vnímám, že zasáhnout jako žena-výtvarnice do uměleckého sklářství je v mém životě jedinečnou příležitostí ukázat, že ve světě zkušených a světoznámých sklářů má místo i žena z Ostravy."

Josefínská kolonie

Paní Lenka má za sebou přes čtyřicet výstav - v České republice, na Slovensku a v Polsku. Její grafiky byly zahrnuty do soukromých sbírek v Kanadě, Anglii, Rakousku, Polsku i v Ukrajině. Vytvořila nástěnné malby v provozovně TESCO v Ostravě - Porubě, Aqua bazénu a v ZŠ Šalounova ve Vítkovicích.

ROZHOVOR

INSPIRACE

Kde výtvarnice především hledá inspiraci pro svou tvorbu?

"Moje obrazy jsou vlastně koláže. Skládají se z viděného a poznaného, z pocitů, citů mých i jiných lidí. Inspiruje mě duše člověka, a hlavně žen. Jedním z mých velkých témat je Praha. Její architektura, historie, kultura, do nich si ale promítám příběhy lidí. To vše poskládané v jednotlivých kresbách, v poslední době i v akrylových malbách, na obrázku vytvoří specifický odraz reality, myšlenek, snění a citů. Stejně je to i s mým druhým velkým tematickým okruhem - Ostravou. Tu mám ztvárněnou například v kalendáři Ostravské Evy 2002."

Ostrava je přítomná i v dalších kalendářích - Vítkovice 2007, Vítkovice 2011 očima Lenky Kocierzové nebo v jejích Vítkovických omalovánkách či Vítkovickém PEXESU.

"Když jsem zjistila, že se dokážu vrátit do dětských let, a ještě to i nakreslit, začala vznikat série obrázků z dětství. V kulisách budov z reálného zdiva jsme žili krásný dětský svět, zvláštní, ale náš. Neexistoval plot, který bychom nepřešli, strom, na který jsme nevylezli, zahrada, kde bychom neochutnali kudlačky či hrušky. Zvláštní vítkovická mluva, jedinečná v celé Ostravě, hry na raubky, na čapačku, na krvavého dědka - to vše a jiné se také snažím zachytit, a nejen obrazově."

Už bylo zmíněno, že paní Lenka ilustrovala učebnice, ke školákům měla velmi blízko i jinak, v době, kdy byla po několika let učitelkou výtvarné výchovy a estetiky na AHOL SOŠ, s. r. o., v Ostravě-Vítkovicích.

"Na svoje působení v AHOLu ráda vzpomínám," přiznala se mi v Domě u šraněk. „Děti jsou studnice čistoty a mi se kupodivu dařilo je otevírat, například, když jsme organizovali nezapomenutelné módní přehlídky."

Nedávno se za studenty vrátila. Do poloviny února pobyla ve škole prostřednictvím výstavy nazvané Melodie mé duše, kde prezentovala své grafické práce a volnou tvorbu. Lenka Kocierzová je přímo gejzír nápadů a činností. Musím ještě aspoň dodat, že také píše verše. Její první básnická sbírka je z roku 2003, vyšla pod názvem Tělem psáno.

A co si pro sebe naplánovala pro nejbližší dobu - rok, dva? Čím chce veřejnost překvapit?

"Mám před sebou úkol - pokračovat v aktivitách spojených s činností Domu u šraněk. Chci dokončit svou druhou sbírku veršů a knížku pohádkových příběhů z Vítkovic. V září budu mít výstavu v Domově mládeže na Lidické ulici, v říjnu mě čeká výstavní síň v Galerii G v O.-Zábřehu a koncem roku budu vystavovat v pražské Galerii Josefa Adamce, která se nachází v Modrém domě na Letné. Chci tam představit i obrazy s vítkovickými motivy."

Lenka o sobě někdy říká, že je obyčejná holka z Vítkovic. Právem jí ovšem patří přívlastek - neobyčejná. Od roku 1995, kdy měla svou první samostatnou výstavu v hotelu Metropol ve Slezské Ostravě, ke které ji dotlačila kamarádka, dokázala tolik, že by to stačilo na dva životy i víc. Při rozhovoru jsme se nedotkli všeho, co dokázala.

Eva Kotarbová

Foto: archiv Lenky Kocierzové

Od přírody je každý člověk originální tvůrčí osobností

"Oldo, jsi apoštolem nového výtvarného života. Díky tobě možná ubylo v Ostravě a okolí několik sebevražd, rozvodů, sexuálních deviací a podobně. Lidem, které by třeba mohlo něco takového napadnout, jsi dal možnost výtvarného vyjádření a oni zkrátka nezlobí..."

Tak zní jeden ze stovek ohlasů na **Tvůrčí dílnu pro všechny**, kterou v roce 2004 založil **Oldřich Pelikán**, pedagog, kreslíř, malíř, grafik, sochař, designér a podnikatel v oboru užité grafiky. Název dílny je přitom myšlen naprosto vážně, protože je místem arteterapie pro děti, žáky, mladé i starší, pracující i nezaměstnané, se zdravotním omezením i bez něj.

Dát prostor emocím

"Jde o to nabudit lidi, aby pochopili sami sebe. Pak tvoří ze sebe a je to živé i nabitě emocemi. Výběr technik máme pestrý: kresba, malba, grafika, design, modelování, i sochařství, ale to není to nejdůležitější. Především jde o to vidět a vnímat," říká Oldřich Pelikán.

Skrze umění lidé rozvíjejí v ateliéru svoji seberealizaci, komunikaci, kreativitu, nebo také kompenzují případný handicap. „Chodí sem softwaroví inženýři, studenti i učitelé a nejednou mají z vlastní tvorby tak velké emoce, že se jim koulejí slzy po tvářích," dodává výtvarník.

Dosud prošlo Tvůrčí dílnou, která v současné době sídlí v areálu národně technické památky Dolu Michal v Michálkovicích, osm set klientů. Nejstaršímu účastníkovi bylo devadesát, nejmladšímu tři roky. Vstupné je zde skutečně lidové a z vybraných děl jsou pravidelně pořádány výstavy pro veřejnost.

Jak to vidí účastníci

Školačka Adéla: „Tvůrčí dílna mi poskytla nové možnosti poznání, které bych ve škole nezískala. Líbil se mi příjemný přístup - neslyšela jsem žádné: „Co to má být? To je hrůza!“ Ačkoliv pro profesionálního malíře to muselo být místy utrpení, tvářil se stále usměvavě, mile a nic nevyčítal. Navíc pan Pelikán každému radí individuálně, co by mohl zlepšit.“

Důchodce Libor: „V ateliéru jsem měl na začátku něco „načmárat“, a tím vyjádřit momentální náladu. V životě by mě nenapadlo, že se to tak dá udělat.“

Pokračování na str. 16

Od přírody je každý člověk originální tvůrčí osobností, pokračování ze str. 15

Potom jsem se měl rozhodnout mezi modelingem a kreslením. Vybral jsem si modeling, náramně se bavil a získal nové zkušenosti. Bylo to fascinující.“

Programátor Josef: „Nejdřív jsem byl k návštěvě ve výtvarném ateliéru trochu skeptický, protože jsem spíš technický typ, ale po první hodině jsem ztratil obavy. Naučil jsem se spoustu nových věcí a vyzkoušel si, jaké to je proměnit se alespoň na chvíli v umělce.“

Amatér neví, co umí

V tvůrčí atmosféře dílny můžete vidět vedle sebe babičku, maminku i vnučku, studenta architektury i začínajícího umělce, nezaměstnaného absolventa vysoké školy vedle úspěšného podnikatele, nebo cvičitelku aerobiku vedle hochs a berlemi.

„Jedna z účastnic mi řekla, že poté, co manžel viděl její výtvarná díla, začal si jí více vážit a vnímat úplně jinak. Víte, od přírody je každý člověk originální tvůrčí osobností. Stačí ho odvést od snahy napodobovat a přivést k vlastnímu vyjádření sebe sama,“ uzavírá Oldřich Pelikán.

Ne náhodou je ústředním heslem Tvůrčí dílny pro všechny Oldřicha Pelikána: **Umělec ví, co neumí. Amatér neví, co umí.**

Jiří Muladi

Počítače? Internet? To nikdy nepochopím!

Společnost senior organizuje v počítačové učebně v DK města Ostravy kurzy práce na počítači. Zapijte se a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!

V nabídce jsou například kurzy:

Základy práce na PC
Délka kurzu:
10 vyučovacích hodin
(5týdnů po 2 hod.)
Cena kurzu: 300 Kč

Všichni zúčastnění mají k dispozici bezplatnou poradnu a konzultační pomoc.

Nabídka dalších kurzů

Uživatelské programy:
Word, Excel, Power Point,
Internet a elektronická pošta,
Linux a další...

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech:
606411643, 732344014, 603930321

Navštivte také naše webové stránky, na kterých se dozvíte mnoho zajímavého a také se můžete zapojit do spolupráce:

www.seniortip.cz

Cestovní kancelář

MLK-TOURS

LÁZNĚ A TERMÁLY 2013

7DENNÍ AUTOBUSOVÉ ZÁJEZDY VČETNĚ DOPRAVY,
UBYTOVÁNÍ, STRAVY A LÉČEBNÝCH PROCEDUR

Maďarsko - Termály Heviz od 5.550 Kč/os.	Vysoké Tatry - Vrbav od 4.200 Kč/os.	Oravice - Habovka od 4.900 Kč/os.	Dunajská Streda od 4.600 Kč/os.
Kúpele Dudince od 4.950 Kč/os.	Konštantínovy Lázně od 5.900 Kč/os.	Lázně Poděbrady od 4.700 Kč/os.	Janské Lázně od 5.500 Kč/os.

Pobyty také s vlastní dopravou.

LÉTO U MOŘE 2013

JEDNÁ SE O KOMPLETNÍ CENY AUTOBUSOVÝCH ZÁJEZDŮ!

CHORVATSKO - ostrov Vis od 8.400 Kč/os.	CHORVATSKO - Hvar, Stari Grad od 8.400 Kč/os.	ITÁLIE - KALÁBRIE - SICÍLIE od 10.800 Kč/os.
---	---	--

Zavolejte si o naši nabídku, vše Vám zašleme poštou gratis!

mobil: 777 779 933, telefon: 558 655 649

www.mlk-tours.cz